



Sygn. akt IV KK 194/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie R. G.

skazanego z art. 222 § 1 kk i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 i 5 kpk
w dniu 22 czerwca 2017 r.,

kasacji, wniesionych przez Prokuratora Rejonowego w R. i obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 26 września 2016 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.

z dnia 16 listopada 2015 r., sygn. akt X K (...),

I. uznając kasację Prokuratora Rejonowego w R. oraz kasację obrońcy co do zarzutu z pkt 2 za oczywiście zasadne, uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej kary wymierzonej na podstawie art. 216 § 1 kk i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

II. oddala kasację obrońcy w pozostałej części jako oczywiście bezzasadną, zwalniając skazanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w R., wyrokiem z 16 listopada 2015 r., skazał R. G. za popełnieniu w dniu 23 lipca 2014 r. w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k. i ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności (art. 31 § 2 k.k.) dwóch przestępstw – z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. oraz z art. 216 § 1 k.k. – na kary jednostkowe pozbawienia wolności w rozmiarach po 6 miesięcy; karę łączną ukształtował na poziomie 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w R., po rozpoznaniu w dniu 26 września 2016 r. apelacji obrońcy, skorygował pierwszoinstancyjny wyrok m.in. przez: obniżenie kary za naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza SW do 5 miesięcy pozbawienia wolności; przyjęcie, że znieważenie funkcjonariusza stanowiło występki z art. 216 § 1 k.k. (na rozprawie apelacyjnej prokurator oświadczył, że „występuje o ściganie” tego czynu); wymierzenie za czyn z art. 216 § 1 k.k. kary 4 miesięcy pozbawienia wolności; orzeczenie kary łącznej w wysokości 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego złożyli na korzyść skazanego Prokurator Rejonowy w R. i obrońca. Oskarżyciel publiczny zakwestionował jedynie karę wymierzoną za czyn z art. 216 § 1 k.k., wskazując, iż sankcja tego przepisu nie przewiduje kary pozbawienia wolności, natomiast obrońca, zaskarżając orzeczenie w całości, stwierdził, że w sprawie wystąpiła w odniesieniu do czynu z art. 216 § 1 k.k. negatywna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności, że art. 216 § 1 k.k. nie przewiduje kary pozbawienia wolności, że doszło do rażącej obrazy art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 3 k.k., gdyż przestępstwo z art. 157 § 2 k.k. nie jest podobne do przestępstwa z art. 216 § 1 k.k., i że przy ferowaniu kary za czyn z art. 222 § 1 k.k. rażąco naruszono art. 53 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

I. Kasacja prokuratora z racji oczywistej zasadności zasługiwała w całości na uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Skoro przepis art. 216

§ 1 k.k. nie przewiduje możliwości wymierzenia kary pozbawiania wolności, to orzeczenie jej przez Sąd *ad quem* stanowiło niewątpliwie rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie prawa w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. Takie zapatrywanie obecnie jest w judykaturze od dawna (zob. wyr. SN z 22 czerwca 2004 r., III KK 149/04). W tym zakresie kasacja obrońcy również okazała się ewidentnie zasadna.

II. Zdecydowanie krytycznie natomiast należało ustosunkować się do kasacji obrońcy w pozostałym zakresie. Sformułowane w niej tezy były w oczywistym stopniu chybione (art. 535 § 3 k.p.k.). Respektując ustawowy postulat redagowania motywacyjnej części wyroku w sposób zwięzły (art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.) oraz pozostając w kręgu podniesionych przez obrońcę zarzutów (art. 536 k.p.k.), dość powiedzieć, że:

Po pierwsze – do przedstawienia R. G. przez prokuratora zarzutu znieważenia funkcjonariusza SW doszło w dniu 2 marca 2015 r., a więc przed upływem roku od daty popełnienia tego czynu. Tym samym jego karalność uległa przedłużeniu o dalsze 5 lat (art. 102 k.k.). Nie mogło być zatem w niniejszej sprawie mowy o wystąpieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 § 2 k.k. (zob. post. SN z 20 kwietnia 2017 r., II KK 116/17).

Po drugie – skarżący obrońca, prezentując pogląd, że przestępstwo z art. 157 § 2 k.k., za które R. G. był uprzednio skazany na karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności i którą odbył od 25 czerwca 2012 r. do 31 stycznia 2013 r., nie było podobne w rozumieniu art. 64 § 1 k.k. do przestępstwa z art. 216 § 1 k.k., przemilczał jednak, że częścią składową owej kary łącznej była również kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w D. z 24 listopada 2010 r. za czyn z art. 226 § 1 k.k. Tu warto przypomnieć, że podobieństwo przestępstw, o którym mowa w art. 115 § 3 k.k., opiera się na trzech alternatywnych cechach; jedną z nich jest jednorodzaowość. Biorąc pod uwagę, że podstawą ustalenia przynależności porównywanych typów przestępstw do tego samego rodzaju może być każde z atakowanych nimi dóbr, bez znaczenia, czy mieści się ono w głównym, czy ubocznym przedmiocie ochrony (zob. wyr. SN z 24 sierpnia 2016 r., V KK 33/16), należy stwierdzić: skoro przedmiotem ochrony czynu

z art. 226 § 1 k.k. jest obok prawidłowego funkcjonowania instytucji państwowych i samorządowych również godność funkcjonariusza publicznego, a dobrem chronionym na gruncie art. 216 k.k. jest godność człowieka, to nie ulega wątpliwości, że przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. i art. 216 k.k. są podobne w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. Na koniec tej części rozważań trzeba odnotować, że pięcioletni okres przewidziany w art. 64 § 1 k.k. biegł od odbycia kary łącznej w wysokości ponad 6 miesięcy, przy czym kara pozbawienia wolności za czyn z art. 226 § 1 k.k., do którego odnosiło się podobieństwo przestępstwa podobnego, była orzeczona w rozmiarze pół roku (zob. wyr. SN z 26 stycznia 2006 r., IV KK 464/05).

Po trzecie – podniesiony przez obrońcę zarzut rażącej obrazy art. 53 § 1 k.k., który określa dyrektywy sądowego wymiaru kary, pozostawał na granicy dopuszczalności, co jasno wynika z treści art. 523 § 1 in fine k.p.k. (zob. post. SN z 13 lutego 2017 r., III KK 371/16).

U podstaw decyzji o zwolnieniu skazanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne legło przekonanie, że ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na brak dochodów i majątku (art. 624 § 1 k.p.k.).

r.g.